

Стив Бидълф - „Как да възпитаваме момичета“

Бих искал да ви запозная с две момичета. Техните имена са Кейси и Женевиер. И двете са седемнайсетгодишни и са в дванайсети клас в училище. Те са прекрасни хлапета, дружелюбни и умни, ще ви бъде приятно да разговаряте с тях.

Двете се познават още от забавачката. Бяха най-добри приятелки през целия курс на прогимназията и всички си мислеха, че ще останат такива завинаги. Ала по времето, когато Кейси и Женевиер постъпиха в гимназията, отношенията им се влошиха. Трудно е да се каже каква е причината и не съм убеден, че и те самите могат да я определят, но днес, като се разминават по училищните коридори, изпитват познатото неловко чувство от това, че някога са били приятелки, а вече не са.

Животът на Кейси и Женевиер пое по съвсем различни пътища. Ще ви разкажа техните истории, защото те много ясно показват опасностите и надеждите в живота на днешните момичета.

Историята на Кейси

Нека първо се запознаем с Кейси. На пръв поглед Кейси изглежда зряло седемнайсетгодишно момиче. Тя се гримира грижливо, носи супермодерни дрехи, говори бързо и ясно. Тази прекалена увереност на тийнейджър може да е и съвсем естествена, но ако познавате добре младите хора, бихте се запитали дали Кейси не е пораснала прекалено твърде рано. Може да забележите и още нещо. Нещо в поведението ѝ. Изражението ѝ показва умора от живота. Думите ѝ звучат доста цинично и рязко. Няма вид да се забавлява много за седемнайсетгодишно момиче.

Когато Кейси беше на 14, случи се нещо значимо. Не беше новина, достойна да се появи в заглавията на вестниците, но беше сериозно преживяване, което промени посоката на живота ѝ.

В средата на девети клас Кейси беше поканена на рожден ден на съученик. Родителите на рожденика създали впечатление, че ще упражнят по-голям контрол, отколкото действително осъществили през въпросната вечер. Така че партито протекло както може да се очаква при наличие на 40–50 деца на различна възраст, оставени сами в къщата късно вечерта с голямо количество алкохол и без присъствието на възрастни на хоризонта: шум, хаос и пълна липса на контрол. На Кейси ѝ се сторило много вълнуващо, особено защото там било едно познато момче – седемнайсетгодишният Киаран, два класа по-нагоре в същата гимназия. Кейси и приятелките ѝ често му се възхищавали в училище заради външния му вид и впечатляващото му държание; тази вечер обаче имало нещо различно – той я забелязвал. После изненадващо нещата се развили още по-добре. Той седнал при нея, поговорили си и изпили няколко питиета. Разговаряли и си разменили по няколко целувки в градината. Тя не можела да повярва на късмета си (едва се въздържала да не се похвали на някого със съобщение по телефона!). След малко Киаран станал, хванал я за ръка и я отвел горе, в една от многото спални на голямата луксозна къща, където очевидно не присъствали възрастни. Правили секс.

Всичко се случило много по-бързо от представите на Кейси за първия ѝ сексуален контакт и определено с по-малко нежност. Замъгленото от алкохола съзнание на Кейси не работело много добре; била наясно все пак как вълнението от това, че е предпочетена от Киаран и е център на неговото внимание, е изместено от физически дискомфорт и чувство, че ѝ е упражнена принуда и насилие, че на нея не се гледа като на личност. Когато всичко приключило, а това станало доста скоро, Киаран си дал труда да я целуне, преди да оправи дрехите си и да излезе от стаята. Когато Кейси успяла да се приведе във вид и се върнала на купона, чувствала се несигурна и

разтреперана. Тогава видяла Киаран да стои с група приятели, които я гледали и се подсмивали. Тя веднага осъзнала, че той им се хвали със „завоеванието“ си. Сълзи опарили лицето ѝ, тя изхвърчала от къщата и избягала разплакана в градината. Една приятелка се опитала да я успокои, но Кейси не пожелала да сподели какво се е случило.

Тази вечер се прибрала у дома обзета от леден гняв. Сега вече мразела Киаран, а за известно време и момчетата като цяло. Кейси била момиче с висок дух, открай време била независима, заетите ѝ родители залагали на самостоятелност у дъщеря си. Тя не казала на никого за станалото. (Когато родителите ѝ научили за случката около три години по-късно по време на семейна терапия, били натъжени и шокирани.) Но като милиони други момичета преди нея, които съжалявали за първото си сексуално преживяване или не били доволни от него, Кейси прикрила раните си и продължила живота си. Ала вече била променена.

Дали преживяването я накарало да се отдръпне от момчетата? Ни най-малко. Това, от което то я отблъснало, било да е уязвима, тя да е използваната. Започнала да спи с момчетата по своя инициатива и при свои условия. Тя ги избирала и тя определяла правилата. До седемнайсетгодишна възраст, когато за първи път разговаряла с психолог, Кейси била правила секс със седем различни момчета. Може да са били и осем, веднъж била под силно въздействие на алкохол и не била сигурна.

Сега, в дванайсети клас, Кейси се е стабилизирала донякъде, има сериозен приятел. Не държи много на него обаче и споделя, че „възнамерява скоро да го зарече“. Проучванията (както и спомените на мнозина от тийнейджърските им години) показват, че случаят на Кейси не е нещо необичайно. Вероятно някой би спорил, че не бива да сме толкова напрегнати по отношение на секса между подрастващите, че е редно да ги оставим да направят своите грешки и да се поучат от тях. (Това е и убедителен довод за родителите, които не искат да се ангажират или са твърде заети да наблюдават отблизо децата си.) Но нека се придържаме към разказа...

В този момент животът на Кейси не се развива много добре. Родителите ѝ потърсили помощ не заради сексуалния ѝ живот, за който имали бегли подозрения и донякъде не искали да знаят за него. Били са притеснени от прекомерното пиене (тя, разбира се, още не била достигнала възрастта, на която пиенето е позволено) и от провалите ѝ в скъпото частно училище, което посещавала. Тя беше в средата на дванайсети клас и в училището били загрижени заради слабите ѝ оценки и честите ѝ отсъствия. Семейството било посъветвано да „се види с някого“ заради този проблем. Когато дойде с родителите си за срещата с психолог, Кейси беше сърдита, че е заведена там. Но след половин час при наличието на изпълнен със съчувствие слушател тя вече изливаше чувствата си.

Това, че семейството потърси помощ – не само за Кейси, но и за тях самите, – бе смела крачка и се оказа повратна точка. Ще се върнем към Кейси и семейството ѝ в края на книгата, за да разберете как се развиха нещата.

Забележима и внезапна промяна

През последните десет години настъпи голяма промяна в живота на момичетата. Тя им влияе във всяка възраст – от бебешка до юношеска. Докато пред момичетата стоят същите копнежи и мечти в пътя им към женствеността, които познаваме от наше време, светът им налага промени от съвсем различен мащаб. Изразяват се по-конкретно в това, че всичко започва да се случва на по-ранна възраст.

Това е ключов момент, който трябва да бъде вземан предвид относно положението на момичетата в наши дни и за пръв път се споменава в книгата на Маги Хамилтън „Какво се случва с момичетата ни?“. За да разберем дъщерите си, важно е да осъзнаем, че

тяхното детство не е като нашето. Откровено казано, нашите осемнайсет са техните четиринайсет. Нашите четиринайсет са техните десет. Това е породено от натиска, на който са подложени във връзка с поведението си, и какви се очаква от тях да бъдат според съществуващите днес норми на връстниците им, а също и от неумението ни да ги защитим, защото вината отчасти е наша. Ние – и това включва всички: родители, роднини, приятели и обществото – не подкрепяме момичетата по начина, по който се правеше някога. Като зрели хора не сме отделили нужното внимание и грижа на дъщерите си и не сме ги научили достатъчно добре.

През последните десет години алчният корпоративен свят си даде сметка, че момичетата и особено тези във възрастта преди пубертета са лесна мишена. Компаниите видяха, че могат да постигнат огромни печалби, като се възползват от техните притеснения (или като всъщност създават тези притеснения) от всяко нещо – кожата, теглото, приятелствата, дрехите, та дори и съзряването. В заседателните зали, в рекламните агенции, списанията и средствата за масова информация се поведе войната срещу момичетата. И беше успешна. Накъдето и да се обърне днешното младо момиче, среща послания, внушаващи му, че не е достатъчно добро и това го затваря в тесните рамки на една фалшива представа как трябва да изглежда, да мисли и да се държи. Никога досега животът на момичетата не е бил под такъв силен натиск, като се започне от хранителните добавки, предлагането на алкохол, натискът на модата, до набезите на най-груба порнография в спалните на тийнейджърките.

В резултат на това много момичета са загубили четири години спокойно детство и развитие. Били са прогонени от детството, преди то да е свършило или преди да са успели да му се насладят. Резултатът са момичета, страдащи от невероятна болка и объркване. Опитват се да се държат като големи, но не могат. Пълният психиатриите, полицейските участъци, спешните отделения и програмите за лечение от алкохолни и наркотични зависимости в брой, невиджан досега.

Ако сме бдителни за случващото се, можем да предотвратим това. Отчасти чрез обичта, която им даваме, отчасти чрез средата, която им осигуряваме с подкрепа и интереси, и донякъде като ги предпазваме от глупавите взривоопасни медийни послания в заобикалящия ги свят. Имам любима поговорка, която често ми е помагала: „Не можем да спрем птиците на тъгата да прелитат през живота ни, но не бива да допускаме да си направят гнезда в косите ни!“. Може да живеем в този свят, но това не означава, че трябва да поглъщаме всичко, което ни предлага. Редно е да изберем за себе си и за дъщерите си изживяванията, които ни правят силни, щастливи и живи. Това направиха Женевиер и родителите ѝ...

Историята на Женевиер

И Женевиер като Кейси е седемнайсетгодишна и в дванайсети клас. При първа среща Женевиер изглежда малко притеснена и срамежлива, но след като ви опознае, бързо се отпуска. Разговорът с нея кипи от идеи, загриженост по разни въпроси, забавни истории и широк поглед върху нещата. Тя се променя за един миг от развълнувано дете до разумно младо момиче, както е типично за някого на прага на женствеността. Тя не притежава маниера на Кейси на кораво момиче, но може би той не ѝ е и нужен. Нейната история е съвсем различна.

Женевиер няма приятел в момента. Исква ѝ се, но подхожда предпазливо; знае, че любовта в ранна възраст невинно е лесна. Освен това ѝ се струва, че е ужасно трудно да се води разговор с момчетата на нейните години, и копнее да срещне по-зрели и комуникативни момчета, когато постъпи в университета.

Приятелките от училище на Женевиер са сърдечна и дружелюбна групичка, не твърде амбициозни, а от по-тихите и естествени деца. Грижат се една за друга и ако в

компанията се появи нова или някоя се усеща дистанцирана, те се стараят да я приобщат и да я накарат да се чувства приета. В резултат на това те са голяма стабилна група, леко демоде, донякъде чуждачки, не от най-популярните, но не се тревожат от това.

Женевиев излезе с момче, когато беше на петнайсет, и за нея това беше силно преживяване. Джъстин беше на нейната възраст и се бяха запознали в началото на учебната година. Прекарваха заедно възможно най-много време, разхождаха се дълго, хванати за ръка, и водеха задушевени разговори. И все пак той имаше по-голям сексуален опит и след няколко месеца започна да притиска Женевиев да стигнат подалече, когато са сами. Преди беше правил секс с други момичета и много искаше да го направи и с Женевиев.

Женевиев е много близка с майка си и е свикнала да обсъжда много неща в живота си с нея. Майка ѝ се шегуваше, че за всеки час, прекаран с Джъстин, Женевиев прекарва още един в обсъждане какво е казал, какво може да означава, какво му е отговорила тя и така нататък. Докато повечето момичета провеждаха тези подробни разбори с приятелките си, Женевиев беше свикнала да обсъжда съкровени тайни с майка си и затова, естествено, този нов проблем също стана тема на разговор. Вследствие на това майка ѝ беше ангажирана със справянето със сексуалния натиск, на който беше подложена дъщеря ѝ, и имаше възможност да предложи помощта си.

Чест прави на майката на Женевиев, че не изпадна в паника, нито пое контрол над положението, като ѝ нареди какво да прави. По-късно сподели с мен, че стига да е било необходимо, би поставила някои граници по отношение на срещите на двойката, докато достигнат законната и по-мъдра възраст, за да правят секс. С други думи, тя не би допуснала дъщеря ѝ, едва петнайсетгодишна, да попадне в ситуация, която може да не е емоционално и физически безопасна. В същото време майката на Женевиев предпазливо подкрепи желанието ѝ да поддържа приятелство с момче. Тя е готова да закара дъщеря си до града, за да се види с Джъстин, да отидат на кино или да се срещнат с приятели, или да го поканят на гости в дома си.

Тази забележително разумна майка има сдържан, но внимателен отговор за въпросите на дъщеря си. Вместо да отправи категорична забрана като своя основна стратегия, тя просто помага на Женевиев да осмисли собствените си желания. Какво чувства, че иска? Какво ѝ подсказва тялото ѝ? Кое ще я накара да се чувства добре в дългосрочен план?

Тя направи това по спокоен и обикновен начин, който даде на Женевиев пространство да изрази себе си. Майка ѝ имаше умението да слуша бдително, без да я притиска, за да почувства Женевиев, че разполага с цялото ѝ внимание и без усилие да сподели мислите и чувствата си.

Вътрешните сигнали на Женевиев бяха доста ясни. Тя много харесваше Джъстин, беше ѝ приятно да бъде с него, но изпитваше неловкост и известна принуда над себе си, когато той ставаше по-дързък във физическата близост. Идваше ѝ малко в повече. Тя се надяваше връзката им да укрепне и да претърпи развитие, но това да се случи постепенно. Майка ѝ кимаше и казваше на дъщеря си: „Явно наистина не си готова да правиш секс с него, не искаш да се впускаш в това веднага“. Женевиев отговори, че не, но се тревожеше какво ще се случи, ако постоянно отказва на настояванията на Джъстин. Обсъдиха как да сподели с Джъстин чувствата и желанията си.

През следващите седмици Женевиев и Джъстин поговориха по този въпрос. В общи линии той ѝ постави свой ултиматум в отговор на нейния и последва истинско изпитание на волята между двама им. Джъстин познаваше много момичета, които въпреки че не бяха толкова интересни и желани като Женевиев, бяха готови да му предложат секс и в крайна сметка той я „напусна“. Женевиев беше наясно, че такава

възможност е реална, но това не предотврати мъката ѝ. Тя беше сърдечно и открито момиче, почти напълно лишено от защитна броня, и ѝ трябваше много време да се възстанови. Тя обаче се справи и когато шест месеца по-късно Джъстин ѝ се обади по телефона, за да опита отново да се събере с нея, тя му отказа любезно, но твърдо. Беше продължила напред.

Свервяване с реалността

Когато бях млад, обичах да пътувам и да живея на усамотени места. От малки селца в Папуа, Нова Гвинея, до бедняшки квартали в Калкута в Западна Бенгалия. Когато се връщах у дома, винаги се изумявах от нещо забележително: хората, които живеяха на тези места, бяха по-щастливи. Животът там беше труден, но въпреки това местните не спираха да се смеят и бяха неизменно приветливи едни към други. (Когато се завърнах в охолството, всички ми се струваха нещастни.) Опитът ме убеди: създадени сме да бъдем щастливи. Не се очаква да сме потиснати. Особено когато сме на петнайсет години.

Редно е момичешкият живот да бъде забавен, изпълнен с млади и стари приятели, с приключенията на младежката любов, с овладяване на нови умения и способности. Драматизмът, доколкото съществува, трябва да е свързан с учението и растежа, не да произтича от тормоз и душевна мъка.

Ако направим сравнение с живота на момичетата такъв, какъвто трябва да бъде, става ясно, че нещо сериозно се е объркало. Милиони родители питат: защо дъщерите ни са толкова стресирани? Какво трябва да направим, че животът им да тръгне в добра посока? Както скоро ще видите, има много, което можем да направим.